

Ἐν Χίῳ τῷ 1722 ὁ ὑποπρόξενος τῆς Γαλλίας, ὁ ὁποῖος πιθανώτατα ἦτο Γάλλος, εἶχε τρεῖς διερμηνεῖς προστατευομένους, ἀναμφισβόλως Ἕλληνας (1).

Ἐποπρόξενος δὲ τῆς Ἀγγλίας τῷ 1638 ἦτον ὁ καθολικὸς τὸ θρήσκευμα Francesco Lupazzoli, Χίος τὴν πατρίδα (2). Κατὰ δὲ τὸ 1764 ὁ ὑποπρόξενος τῆς Ἀγγλίας ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἦτον Ἕλληνα (3), ὅπως καὶ κατὰ τὸ 1794 (4). Ὀλίγα πάλιν ἔτη μετὰ ταῦτα, ἦτοι τῷ 1802, ὡς ὑποπρόξενος τῆς Ἀγγλίας ἀναφέρεται ὁ Giovanni Giudice (5), ὁ ὁποῖος πιθανώτατα ἀνήκεν εἰς τὴν καθολικὴν τῆς Χίου οἰκογένειαν τῶν Giudice. Καὶ τῷ 1811 ἐν Χίῳ εἶχον μὲν ἡ Γαλλία καὶ ἡ Αὐστρία ὑποπροξένους, Γάλλον καὶ Αὐστριακόν, ὁ τῆς Ἀγγλίας ὁμοῦς ἦτον Ἕλληνα ἐκ Ζακύνθου, ὁ ὁποῖος ἀντεπροσώπευε πρότερον τὴν Ραγούζαν (6), κατὰ δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο καὶ τὴν Ρωσίαν, τὴν Σουηδίαν, τὴν Δανίαν καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα ἠθέλον νὰ κάμουν χρήσιν τῶν ὑπηρεσιῶν του (7).

Ἐποπρόξενος δὲ τῆς Ρωσίας ὀλίγον πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ

(1) Rey, 449.

(2) F. W. Hasluck, *Levantine Geography* ἐν τῷ the annual British School a Athens ἀρ. 12 (1905 6) σελ. 202. Ἐν τῷ γάρτῃ τῆς Χίου, τὸν ὁποῖον δημοσιεύει ὁ Hasluck ἐκ τοῦ Isolario τοῦ Lupazzoli (ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 201), κεῖται ἡ ὑπογραφή Francesco Lupazolo chiensis. Σώζεται δὲ Φραγκίσκου Lupazzoli, προξένου Ἀνατολῆς, Μιτυλήνης καὶ Σμύρνης πιστοποιητικὸν εὐχαριστήριον ὑπὲρ Ἰωάννου Γκίζη ἰταλιστὴ γεγραμμένον ἀπὸ 10 Δεκεμβρίου 1661 ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς ἱστ. καὶ ἔθνολ. ἔταιρ. ὑπ' ἀρ. 7425. Περὶ τοῦ Lupazzoli θὰ γίνῃ λόγος καὶ κατωτέρω.

(3) Richard Chandler, *Voyages dans l'Asie Mineure et en Grèce*, Παρίσι 1806 (μετάφρ. γαλλ.) τόμ. 1 σελ. 115.

(4) Dallaway, 2, 77. Ὁ Dallaway δὲν λέγει μὲν σαφῶς ὅτι ὁ ὑποπρόξενος τότε τῆς Ἀγγλίας ἐν Χίῳ ἦτο Ἕλληνα, τὸ ὑποδηλοῖ ὁμοῦς.

(5) William Wittman, *Travels in Turkey, Asia-Minor, Syria and across the desert into Egypt during the years 1799, 1800 and 1801* ἐν Λονδίῳ 1803 σελ. 441—Βλ. καὶ Wittman's, *Reise in der Europäischen Türkei, Kleinasien, Syrien und Aegypten in den Jahren 1799, 1800, 1801 und 1802* (ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ) ἐν Λιψίχ 1805 τόμ. 2 σελ. 225.—Ὁ Mac-Farlane (*Constantinople et la Turquie en 1828* Παρίσι 1829 τόμ. 1 σελ. 137 κ.έ.) κάμνει λόγον περὶ τοῦ Giudice προξένου τῆς Ἀγγλίας τῷ 1827 ἐν Χίῳ.

(6) Ὅτι καὶ ἡ μικρὰ δημοκρατία τῆς Ραγούζης, τῆς κατ' ἐξοχὴν ναυτικῆς, ἀντεπροσωπεύετο τότε εἰς παραλίους πόλεις ὑπὸ ἰδίων προξενικῶν ὑπαλλήλων γνωρίζομεν καὶ ἄλλοθεν.

(7) Tancoigne, 1, 53.

1821 καὶ κατὰ τὴν ἑναρξίν τῆς ἤτον ὁ Κεφαλλῆν Νικόλαος Μυλωνᾶς (1), ὁ ὁποῖος ἤτον ὡς γνωστόν, μεμυημένος εἰς τὰ τῆς φιλικῆς ἑταιρίας (2).

Ἀναφέρεται δὲ τῷ 1725 ἐν Χίῳ ὁ Ζωρτζῆς Μπριλῆς ὡς δραγουμᾶνος, δὲν λέγεται ὁμῶς τίνος δυνάμεως (3).

Ἐν Τενέδῳ τῷ 1802 ὁ ἄγγλος ὑποπρόξενος ἤτον Ἕλληνας, δὲν ἐγνώριζε δὲ οὔτε τὴν ἀγγλικὴν οὔτε τὴν γαλλικὴν οὔτε τὴν ἰταλικὴν (4). Τῷ δὲ 1809 Ἕλληνας μὲ ἐξωτερικὴν παράστασιν ἀθλίαν, εἶχεν ἐργαστήριον καὶ παρουσιάζετο ὡς πρόξενος τῆς Ἀγγλίας (5).

Ἐν Μιτυλήνῃ τῷ 1816 ὁ Ἕλληνας ἰατρός Πωγονατώφ, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀποκτήσει τὴν ρωσικὴν ὑπηκοότητα εἰς τὸ Ταϊγάνιον τῆς Ρωσίας, ἐνήργει νὰ διορισθῆ πρόξενος τῆς Ρωσίας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἄλλ' ὁ ἐν Σμύρνῃ ὑποπρόξενος τοῦ ἐζήτει 3,000 γρόσια (6). Ἄγνωστον δὲ εἶναι ἂν ἐπέτυχε τὸ πρᾶγμα ἐπὶ τέλος ὁ Πωγονατώφ ἢ ὄχι.

Ἡ λειτουργία ὑποπροξενείου τῆς Βενετίας ἐν Σκοπέλῳ, τὸ ὁποῖον ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὸ γενικὸν προξενεῖον τῆς Θεσσαλονίκης, μνημονεύεται πρὸ τοῦ 1768. Ἄλλὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐχήρευεν. Ἐχήρευε δὲ μέχρι τοῦ 1777. Καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ γενικὸς πρόξενος τῆς Βενετίας Ἰωσήφ Κόχ διώρισεν ὑποπρόξενον Σκοπέλου τὸν Ἰωάννην Panesi. Τούτου ἡ δικαιοδοσία ἐπεξετείνετο καὶ εἰς τὴν νησιῶδα Χελιοδρόμια ἢ Χιλιοδρόμια καὶ εἰς τὴν Σκίαθον καὶ εἰς τὰς παρακειμένας ἐρημονήσους καὶ ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Βόλου (7). Ἀρά γε δὲ ἦτο ὁ Ἰωάννης οὗτος ὁ Panesi Ἕλληνας; Πιθανώτατον εἶναι ἔτι ἤτον Ἕλληνας καὶ πιθανώτατα μᾶς παραδίδεται τὸ ὄνομά του ἐφθαρμένον. Εἰς τὴν Σκόπελον ἄλλως τε δύσκολον εἶναι νὰ δεχθῶμεν ἔτι

(1) Φιλήμονος, δοκίμιον ἱστορ. περὶ τῆς ἑλλην. ἐπαναστ. 3,450.

(2) Φιλήμονος, δοκίμιον ἱστορ. περὶ τῆς ἑλλην. ἐπαναστ. 1,404.

(3) Γ. Π. Γεωργιάδου, ὁ ἐν Γαλατᾷ ἱερός ναός τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τῶν Χίων ἐν Κωνσταντινουπόλει 1898 σελ. 182.

(4) Wittman, Travels, 458.

(5) Hobhouse, 2,672.

(6) Otto Friedrichs von Richter, Wallfahrten in Morgenlande ἐν Βερολίνῳ 1822 σελ. 482.

(7) Σπ. Π. Λάμπρου, τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ βενετικὸν προξενεῖον καὶ τὸ μετὰ τῆς Μακεδονίας ἐμπόριον τῶν Βενετῶν ἐν Μακεδ. Ἡμερολ. 1912 σελ. 234.

ἐστάλη ἐκ Βενετίας ὑποπρόξενος ἢ ὅτι ἦτον ὁ Panesi οὗτος βενετὸς ἐγκατεστημένος ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, διωρίσθη δὲ καὶ πρόξενος.

Κατὰ δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ αἰῶνος πρόξενος τῆς Ἀγγλίας, ἐκτείνων τὴν δικαιοδοσίαν του ὅχι μόνον ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς Σκιάθου, τῶν Χιλιοδρομίων καὶ τῶν ἐξαρτημάτων των (τῶν ἄλλων δηλαδὴ νησιῶν, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὰς Βορείους λεγομένας Σποράδας) ἦτον ὁ Στέφανος Δαπόντες. Εἶναι δὲ οὗτος ὁ πατὴρ τοῦ πολυγράφου χρονογράφου καὶ τοῦ ἀφελοῦς στιχουρῆου Κωνσταντίνου Δαπόντε, τοῦ μετονομασθέντος, ἔταν ἐκάρη μοναχός, Καισαρίου. Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος δὲ Δαπόντες, πρὶν γίνῃ μοναχός, περιεβλήθη τὸ ἀξίωμα τοῦ προξένου τῆς Ἀγγλίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του (περὶ τὸ 1739), ἐπιτυχῶν αὐτὸ διὰ τῆς προστασίας τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου. Ἐδημοσιεύθη δὲ καὶ ἡ πατέντα, ἡ δοθεῖσα εἰς τὸν Δαπόντεν ὑπὸ τοῦ Ὁδεράρδου Φαυκένερ (Fawkeneg), πρέσβεως τῆς Μεγάλης Βρετανίας παρὰ τῆ Ὑψηλῆ Πύλῃ (1).

Ὁ Δαπόντες ἐνήργησε νὰ γίνῃ καὶ πρόξενος τῆς Βενετίας. Εἶχε δηλαδὴ μεταδῆ τῷ 1742 εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ τὴν Μολδαβίαν, ὅπου ἦτο δεύτερος γραμματεὺς τοῦ ἡγεμόνος Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου, ζητῶν προβιδιασμόν. Ἀλλ' ἀποτυχῶν ἀπεφάσισε νὰ μεταδῆ εἰς τὴν πατρίδα του, ὅπου ἤσκει τὰ καθήκοντα προξένου τῆς Ἀγγλίας, ἐνήργησε δὲ τότε νὰ ἀναλάβῃ καὶ τὸ προξενεῖον τῆς Βενετίας (ἐν ἔτει 1743) καὶ ὑπεστηρίχθη εἰς τὰς ἐνεργείας του ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Μαυροκορδάτον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ πρὸ ὀλίγου μνημονευθέντος Κωνσταντίνου.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐνεργείας του ταύτας ἀπέτυχεν ὁ Δαπόντες. Ἴδου δὲ μὲ πόσῃν ἀφέλειαν κάμνει ὁ ἴδιος λόγον περὶ τοῦ πράγματος.

Ἔχοντας δὲ τὸ γγλέζικο ἐγὼ τὸ κονσουλάτο
μὲ τὸν ριτζᾶ τοῦ ἀφεντός (2), ὅπου ἐζήτησά το
ὡς πατρικὸν ὀφφίκιον, ὅπου εἰς τὴν ζωὴν του

(1) Ἡ πατέντα ἐδημοσιεύθη ἀχρονολόγητος ὡς λέγει ὁ Σάθας (Μεσ. βιβλ. τόμ. 3 σελ. λα') καὶ ὁ Legrand (Κ. Δαπόντε, Δακτικαὶ Ἐφημερίδες, ἐκδιδόμεναί ὑπὸ Legrand τόμ. 1 σελ. Χ') ἐν Κέραιτι Ἀμαλθείας 117.

(2) Ἀφέντης εἶναι ὁ Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος.

ὁ μακαρίτης κράτησεν ἕως εἰς τὴν θανάην του,
 νὰ λάδω ἐπροσπάθησα καὶ τὸ τῆς Βενετίας,
 τάφηκα δὲ τρία πουργιὰ ζητῶντας μετὰ βίας (1).

Ἐγνωεῖται δ' ὅτι αἱ ἐνέργειαι τοῦ αὐτοῦ ἔγιναν πρὶν νὰ καθῆ μο-
 ναχός (2).

Διὰ δύο κυρίως λόγους ἐσυχνάζετο ἡ Κύπρος καὶ προτιήτερα καὶ
 ἐπὶ τουρκοκρατίας ἀπὸ ὅλα τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἐταξείδευον ἀπὸ τὴν
 δυτικὴν Εὐρώπην πρὸς τὴν Συρίαν καὶ τὰνάπαλιν, διὰ νὰ παραλά-
 δουν ἐμπορεύματα τῆς Περσίας, τῆς Ἀραβίας, τῶν Ἰνδιῶν αὐτῶν,
 διὰ νὰ ἀποιδιάσουν δὲ εὐρωπαϊκά. Ὁ πρῶτος ἦτον ἡ εὐθετος αὐτῆς
 διὰ τὰ ταξείδια ταῦτα τοποθεσία, ὁ δὲ δεῦτερος ἡ εὐθηνία, ἡ ἀπί-
 στευτος, τῶν τροφίμων, τῶν ὁποίων εἶχον ἀνάγκην οἱ ναυτικοί. Ἀλλ'
 εἶχεν ἐγνωεῖται ἡ νῆσος καὶ τὴν ἐπιτόπιόν της παραγωγὴν (3). Καὶ
 οὗτος εἶναι ὁ τρίτος λόγος τῆς πυκνῆς ἐπικοινωνίας, τῆς ὁποίας κέν-
 τρον ἦτο ἡ μεγάλη νῆσος, καὶ τοῦ ζωηροῦ της ἐμπορίου.

Διὰ τοῦτο δὲν ἔλειπον ἀνέκχθεν κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς καὶ τοὺς
 τουρκοκρατουμένους χρόνους καὶ ἔμποροι ἀπὸ τὴν Εὐρώπην ἐγκατε-
 στημένοι ἐκεῖ, δὲν ἔλειπον ἀκόμη καὶ οἱ πρόξενοι.

Μόνον δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 17^{ου} αἰῶνος ἡ παρακμὴ τοῦ εὐρω-
 παϊκοῦ ἐμπορίου εἶχεν ἀναγκάσει τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη νὰ καταργή-
 σουν τοὺς προξένους, τοὺς ὁποίους εἶχον ἄλλοτε εἰς τὴν νῆσον καὶ ὁ

(1) Κωνστ. Δαπόντε, τοῦ μετονομασθέντος Καισαρίου, Κῆπος Χαρίτων, ἐκδίδεται
 τὸ πρῶτον ὑπὸ Γαβριὴλ Σοφοκλέους Ἀθήνησιν 1880 σελ. 16 κ. ἑ.

(2) Ὁ Σάθας λέγει (Νεοελλ. Φιλ. 501) ὅτι τὸν Δαπόντεν ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις
 διώρισε πρόξενόν της εἰς τὸ Ἰάσιον. Ἀλλ' εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ εἰδησις αὕτη δὲν εἶ-
 ναι ἀληθής. Ἄν ὁ Δαπόντες διωρίζετο πρόξενος καὶ εἰς τὸ Ἰάσιον, θὰ ἔκαμνε λόγον εἰς
 τὸν Κῆπον Χαρίτων, ὅπου ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ἀξιωματός του τούτου (ἐνθ' ἄνωτ. 16 κ. ἑ.),
 θὰ ἔκαμνον δὲ λόγον καὶ οἱ βιογραφήσαντες αὐτὸν εἴτε σύγχρονοί του εἴτε μετὰ ταῦτα
 ὡς αὐτός ὁ Σάθας (ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ 3ου τόμου τῆς Μεσ. Βιβλ. σελ. κη' κ. ἑ.) καὶ ὁ
 Legrand. — Εἰς χειρόγραφον τῶν Δακικῶν Ἐφημερίδων, αὐτόγραφον τοῦ Δαπόντε, σω-
 ζόμενον δὲ παρὰ τῷ Σταύρῳ Ἀριστάρχῃ, ὁ Δαπόντες σημειώνει εἰς τὸ τέλος «Συνε-
 τέθη καὶ ἐγράφη παρὰ Κωνσταντίνου Δαπόντε, δευτέρου γραμματικοῦ τῆς αὐτοῦ θεο-
 φρουρήτου ὑψηλότητος καὶ κονσούλου τῶν Ἰγκλέζων (Κ. Δαπόντε, Δακικαὶ Ἐφημε-
 ρίδες, ἐκδιδόμεναι ὑπὸ Legrand, τόμ. 1 σελ. X').

(3) Poccocke 2,312 κ. ἑ.

πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐπροστάτευε τοὺς Βενετούς, τοὺς Ἄγγλους, τοὺς Ὀλλανδοὺς καὶ τοὺς Ραγουζαίους (1). Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα διωρίσθησαν καὶ πάλιν πρόξενοι.

Ῥητῶς δὲ ἀναφέρεται ὅτι οἱ Γάλλοι, οἱ Ἄγγλοι, οἱ Νεαπολίται, οἱ Βενετοί, οἱ Ραγουζαῖοι καὶ τὸ δουκάτον τῆς Τοσκάνης εἶχον τῷ 1767 προξένους ἐν Κύπρῳ (2). Καὶ βραδύτερον, ἤτοι τῷ 1811, ἀναφέρεται ὅτι ἔλα τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη εἶχον ἐν Λάρνακι τῆς Κύπρου — διότι ἡ Λάρναξ ἦτον ἡ ἔδρα τῶν προξένων — προξένους, ἐξαρτωμένους ἀπὸ τοὺς γενικοὺς προξένους τοῦ Χαλεπίου (3). Καὶ οἱ περισσότεροι ἐκ τούτων ἦσαν αὐτόχθονες Ἑλληγες (4).

Μνημονεύεται δὲ τῷ 1815 ὡς ὑποπρόξενος τῆς Ἀγγλίας ἐν Λάρνακι τῆς Κύπρου ὁ Βονδιτσιᾶνος (5). Ἑλληγ ἦτο κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο πιθανώτατα καὶ ὁ πρόξενος τῆς Ἰσπανίας (6).

Πρόξενος δὲ τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Σουηδίας κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος 1815 ἦτο ὁ Περισιτιάνης (7). Ὁ ἴδιος Περισιτιάνης ἀναφέρεται καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1816 ὡς πρόξενος τῆς Ρωσίας (8).

Ἐν δὲ τῇ Λεμεσῷ, τῇ ἄλλῃ πόλει τῆς μεγάλης νήσου, πρόξενος τῆς Ἀγγλίας περὶ τὸ 1800 ἦτον ὁ Δημήτριος Νικολάου Φραγκούλης (9).

Ἀναφέρεται δὲ ὡς ἐπίτιμος διερμηνεὺς τῆς βασιλίσσης τῆς Οὐγγαρίας ἐν ἔτη 1767 ὁ Ἀνδρόνικος Καρίδης, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξηρ-

(1) Rey, 207.

(2) Mariti, Voyages dans l'isle de Chypre, la Syrie et la Palestine (ἐκ τοῦ ἰταλ.) Παρίσιοι 1791 τόμ. 1 σελ. 69.

(3) Itinéraire d'une partie peu connue de l'Asie Mineure 230.

(4) Richter, Wallfahrten 307.

(5) Turner, 2, 33. Πιθανώτατα ὁ Βονδιτσιᾶνος οὗτος, ὁ ὑπὸ τοῦ Turner ἀναφερόμενος, ἦτον ὁ Ἀντώνιος Βονδιτσιᾶνος ἔμπορος, τοῦ ὁποίου υἱὸς ἦτον ὁ Κωνσταντῖνος Ἀ. Βονδιτσιᾶνος, λόγιος καὶ γλωσσομαθής, θανὼν τῷ 1888 (Α. Α. Σακελλαρίου, τὰ Κυπριακὰ ἐν Ἀθήναις 1890 τόμ. 1 σελ. 800).

(6) Turner, 2, 43.

(7) Turner, 2, 43.

(8) Richter, Wallfahrten 306, 307 κ. ἐ.— Ἡ οἰκογένεια Περισιτιάνη κατήγετο ἐκ Κεφαλληνίας. Ἀναφέρεται δὲ ὁ Ἱερεμίας Περισιτιάνης ἀρχιεπίσκοπος Κεφαλληνίας, Ζακύνθου τῷ 1661 (Σπ. Μ. Θεοτόκη, ἀναμνηστικὸν τεύχος τῆς πανιονίου ἀναδρομικῆς ἐκθέσεως ἐν Κερκύρα 1914 μέρος Α' σελ. 31).

(9) Wittmans, Travels, 116.— Μνημονεύεται δὲ ὡς διερμηνεὺς τῷ 1767 τοῦ ἀγγλικοῦ προξενείου ὁ Πέτρος Crutta (Mariti, 1, 178), ὁ ὁποῖος πιθανὸν νὰ ἦτον Ἑλληγ, ὡς πρόξενος δὲ τῆς Ἀγγλίας ἐν Λάρνακι τῷ 1816 ὁ Paliciano. Ἑλληγ καὶ οὗτος πιθανώτατα. Ἐν Κύπρῳ σήμερον οἰκογένεια Παλιτσιάνου δὲν ὑπάρχει.

τάτο δλόκληρον χωρίον, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ Σαλαμίνοσ εἰς Λάρνακα κείμενον (1).

Ἐν Ἀθήναισ ὁ πρόξενος τῆσ Γαλλίας τῷ 1727 ἦτον Ἑλληγ (2). Κατὰ δὲ τὸ 1765 πρόξενος τῆσ ἰδίας δυνάμεωσ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἦτον ὁ Γάσπαρισ (3). Δημήτριοσ Γάσπαρισ ὀνομάζεται καὶ ὁ πρόξενος τῆσ Γαλλίας ἐν Ἀθήναισ τῷ 1788, τῷ 1789 καὶ τῷ 1792 (4). Γάσπαρισ δὲ ἀπλῶσ μνημονεύεται καὶ κατὰ τὸ 1798 ὡσ πρόξενος τῆσ Γαλλίας (5). Καὶ δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ εἶναι ὁ ἴδιοσ, ὁ καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη μνημονευόμενοσ Δημήτριοσ Γάσπαρισ. Ἦτο δὲ ἡ οἰκογένεια αὐτῃ ἐπίσημοσ τῶν Ἀθηνῶν φραγκικῇ κατ' ἀρχάς, ἐξελληνισθεῖσα δὲ μετὰ ταῦτα οἰκογένεια (6).

Ἑλληγ ἦτο καὶ ὁ πρόξενος τῆσ Ἀγγλίας ἐν Ἀθήναισ τῷ 1740 (7). Ἦτο δὲ οὗτοσ ἀναμφιδόλωσ ὁ Νικόλαοσ Λογοθέτησ, ὁ ἐν ἄλλῳ συγχρόνῳ περιηγητικῷ βιβλίῳ μνημονευόμενοσ πρόξενος τῆσ δυνάμεωσ ταύτησ ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν ὀλίγον πρὸ τοῦ 1743 (8). Λογοθέτησ ὀνομάζεται καὶ ὀλίγα ἔτη μετὰ ταῦτα— τῷ 1751 καὶ τῷ 1753— ὁ πρόξενος τῆσ Ἀγγλίας (9). Καὶ εἶναι πιθανόν ὅτι καὶ τότε ἦτον ἀκόμη ὁ ἴδιοσ Νικόλαοσ Λογοθέτησ.

Ἄλλὰ καὶ ἄλλοι Λογοθέται ἐχρημάτισαν προστατευόμενοι καὶ

(1) Mariti, 1, 134.

(2) Rey, 245.

(3) Chandler, 2, 337.

(4) Θ. Ν. Φιλαδελφεία, ἱστορία τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας (1400-1800) ἐν Ἀθήναισ 1902 τόμ. 2 σελ. 297, 301 καὶ 305.

(5) Olivier, 6, 439.

(6) Τῷ 1687 καὶ τῷ 1688 ἀναφέρονται οἱ ἀδελφοὶ Πέτροσ (ἢ Πετράκισ) καὶ Δημήτριοσ Γάσπαρι, διὰδραματίσαντεσ σπουδαῖον πρόσωπον (Διονυσίου Σουρμελῆ, κατάστασισ συνοπτικῇ τῆσ πόλεωσ Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆσ πτώσεωσ αὐτῆσ ὑπὸ τῶν Ρωμαίων μέχρι τέλουσ τῆσ τουρκοκρατίας, ἐν Ἀθήναισ 1842 σελ. 64.— Καμπούρογλου, ἱστορία τῶν Ἀθηναίων ἐν Ἀθήναισ 1889 τόμ. 1 σελ. 138).— Ἡ οἰκογένεια σώζεται καὶ σήμερον ἐν Κύθῳ (Βάλληνδα, Κυθνιακά 77).

(7) Pococke, 3, 249.

(8) Charles Perry, a view of the Levant, particularly of Constantinople, Syrie, Egypte, ἐν Λονδίῳ 1743 σελ. 489. Ὁ Perry λέγει ἐνταῦθα ὅτι ὁ Λογοθέτησ ἐφιλοξένει τοὺσ περιηγητάσ Ἀγγλοὺσ, τοὺσ μεταβαίνοντεσ εἰς Ἀθήνασ, μετ' εὐγένειασ καὶ φιλοφροσύνησ, ὅτι δὲ πράγματι εὐχαριστεῖτο δεικνύων τιμὴν καὶ φιλίαν πρὸσ αὐτοὺσ.

(9) James Stuart καὶ Nicolas Revett, the antiquities of Athens, ἐν Λονδίῳ 1816 τόμ. 4 σελ. X.

προξένοι τῆς Ἀγγλίας ἐν Ἀθήναις. Διότι ἡ οἰκογένεια αὕτη εἶχεν ἀνέκαθεν τὴν ἰδιαιτέραν εὐνοίαν καὶ προστασίαν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγγλικῆς πρεσβείας. Καὶ ἀναφέρομεν πρῶτον ἔγγραφο ἀπὸ 18/29 Σεπτεμβρίου 1785 τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεδαφιλεύθησαν τὰ προνόμια καὶ ἡ ἐλευθερία, ἡ ἀπονεμομένη διὰ τῶν διομολογήσεων εἰς τὸ ἀγγλικὸν ἔθνος, εἰς τὸν Σπυρίδωνα Λογοθέτην, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη διερμηνεὺς βρεττανός, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἔπρεπεν, ὡς λέγει τὸ περὶ αὐτοῦ ἔγγραφο τῆς πρεσβείας, νὰ χορηγῆται πᾶσα προστασία, χορηγουμένη εἰς τοὺς προστατευομένους τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας (1). Ὁ Σπυρίδων Λογοθέτης «μπερατάριος ἐγκλέζος» ἐφυλακίσθη ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1786, ἕνα δηλαδὴ ἔτος, ἀφοῦ ἐγινε προστατευόμενος ἄγγλος, ἀλλ' ἀπεφυλακίσθη διὰ τῆς ἐπιπόνου ἐπεμβάσεως τοῦ προξένου τῆς Ἀγγλίας Προκοπίου Μακρῆ καὶ τοῦ προξένου τῆς Γαλλίας (2).

Ἐκ τινος δὲ σημειώσεως εἰς ἐπιστολὴν τοῦ Ἰω. Μπενιζέλου ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1798 πρὸς τὸν τότε πατριάρχην Ἱεροσολύμων πληροφορούμεθα ὅτι καὶ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ὁ Σπυρίδων Λογοθέτης ἦτον ὁ διερμηνεὺς τοῦ ὑποπροξένου τῆς Ἀγγλίας Προκοπίου Μακρῆ, περὶ τοῦ ὁποῖου θὰ γίνῃ ἀμέσως λόγος (3).

(1) Τὸ ἔγγραφο τοῦτο, ἰταλιστὶ γεγραμμένον καὶ ἀποκείμενον εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς ἱστορ. ἐθνολ. ἐταιρ. ὑπ' ἀρ. 15,824, δημοσιεύομεν ἐν τέλει ἐν τῷ παραρτήματι ὑπὸ τὸ στοιχείον (θ).

(2) Καμπούρογλου, μνημεῖα 1,114.— Φιλαδελφείως, 2,149 καὶ 294.

(3) Μ. Ἰ. Γεδειών, συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀποστολικῆς ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν ἐν τοῖς μνημείοις Καμπούρογλου 2,332 (καὶ ἐν ἰδιαιτέρα ἀνατυπώσει ἐν Ἀθήναις 1891 σελ. 87). Ὅτι δὲ ὁ Λογοθέτης οὗτος εἶναι ὁ ἴδιος πρὸς τὸν Σπυρίδωνα Λογοθέτην, ὁ ὁποῖος διετέλεσε προεστὴς τῷ 1775 καὶ τῷ 1786, ἀναφέρεται δὲ ὅτι ἦτο κάτοχος τριῶν ὀφφικίων ἢ μπερατίων (Καμπούρογλου, μνημεῖα, 1,297) φαίνεται πιθανόν. Καὶ πρέπει τότε νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὁ Λογοθέτης οὗτος ἐφυλακίσθη ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1786, ὅπως ἐλέγθη πρὸ ὀλίγου, ὡς προεστὴς, ἀπεφυλακίσθη δὲ ὡς προστατευόμενος ἄγγλος διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἄγγλου ὑποπροξένου καὶ τοῦ γάλλου, συγκεντροῦν εἰς τὸ πρόσωπόν του τὰ δύο ταῦτα ὀφφίκια (τοῦ προεστιῶτος καὶ τοῦ διερμηνεύως) καὶ τρίτον, τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζομεν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι οἱ Τούρκοι δὲν ἐπέτρεπον νὰ περιβάλλωνται κοινοτικὰ ἀξιώματα προστατευόμενοι ξένοι, δὲν ἐπέτρεπον δὲ καὶ αἱ προστατεύουσαι δυνάμεις· ἀλλ' ὅμως καὶ ἐκεῖνοι καὶ αὗται πολλάκις ἔκαμναν συγκαταβάσεις, διότι δὲν ἐρρῦθμιζε πάντοτε τὰ πράγματα ὁ νόμος ἢ αἱ διομολογήσεις, ἀλλὰ καὶ αἱ προσωπικαὶ συμπάθειαι τῶν Τούρκων καὶ τῶν προξένων καὶ αἱ ἐσωροδο-

Τῷ 1803 μνημονεύεται ὡς πράκτωρ τῆς Ἀγγλίας «ἀτζέντες βρετανικός» ὁ Σπυρίδων Χωματιανὸς Λογοθέτης (1). Καὶ δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ εἶναι ὁ ἴδιος, ἀναφέρεται δὲ ἀπλῶς ὡς Λογοθέτης ὑπὸ τῶν προαναφερθεισῶν πηγῶν. Διότι θὰ ἴδωμεν καὶ κατωτέρω ὅτι οἱ Λογοθέται οὗτοι τῶν Ἀθηνῶν, οἱ ὀνομασθέντες οὕτω ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸν τοῦ Λογοθέτου ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον πρόγονος αὐτῶν ἢ πρόγονοι περιεβλήθησαν (2), ἀνήκον εἰς τὴν βυζαντινὴν οἰκογένειαν τῶν Χωματιανῶν. Ὁ Σπυρίδων Λογοθέτης μνημονεύεται καὶ βραδύτερον — τῷ 1805 — ὡς πράκτωρ τῆς Ἀγγλίας ἐν Ἀθήναις (3).

Ὡς ὑποπρόξενος τῆς Ἀγγλίας ἐν Ἀθήναις ἀναφέρεται κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ αἰῶνος καὶ ὁ Προκόπιος Μακρῆς, ὁ υἱὸς τοῦ Κερκυραίου ἱατροῦ Μηνᾶ Μακρῆ καὶ τῆς Ἀθηναίας Μαριάννας Μουρίκη. Καὶ ἀναφέρεται ὡς ὑποπρόξενος κατὰ τὸ ἔτος 1786 (4). Γνωρίζομεν δὲ ἀσφαλῶς, ὅτι ἀπεδίωξε τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1799, περιβεβλημένος τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑποπροξένου, ἀσθενήσας δὲ εἰς ἐκδρομὴν τινα, τὴν ὁποίαν ἐπεχείρησεν εἰς τὴν Πελοπόννησον μετ' Ἀγγλους περιηγητὰς (5). Ὁ Μακρῆς ἐνυμφεύθη τὴν Ἀθηναίαν κόρην Ταρσίαν Βατίστα, ἐξ αὐτῆς δὲ ἀπέκτησε τρεῖς θυγατέρας, τὴν Αἰκατερίνην, τὴν Θηρεσίαν καὶ τὴν Μαριάνναν, περὶ τῶν ὁποίων πολὺς γίνεται λόγος ἀπὸ τοὺς εὐρωπαϊοὺς περιηγητὰς, τοὺς ἐπισκεφθέντας τότε τὰς Ἀθήνας. Διότι καὶ τὰς τρεῖς ἀπηθανάτισεν ὁ Βύρων μετ' ἑαίρους

κίαι. Ἄς προστεθῇ ἀκόμη ὅτι τὸ βαπτιστικὸν ὄνομα Σπυρίδων καὶ ἄλλοι Λογοθέται ἔφερον. Ἀναφέρονται λ. χ. ὀλίγα ἔτη μετὰ ταῦτα ὡς μέλη τῆς ἐταιρείας τῶν φιλομούσων ὁ Σπυρίδων Λογοθέτης Χωματιανὸς Ἀθηναῖος καὶ Σπυρίδων ὁ Λογοθέτης Ἀθηνῶν (Καμπούρογλου, μνημεῖα 1,217).

(1) Α. Μηλιαράκη, περὶ τῶν Ἑλγινίων μαρμάρων ἐν Ἑστίας τόμ. 26 (1888) σελ. 729.

(2) Λογοθέται, ἔχοντες πλέον ὡς ἐπώνυμον τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ ὄχι ὡς δηλωτικὸν ἐκκλησιαστικοῦ ἀξιώματος, ἀναφέρονται καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐν Λεβαδείᾳ ἐπὶ παραδείγματι, ἀναφέρεται ὁ πρόκριτος Γιαννάκις Λογοθέτης (Saverio Scrofani, Viaggio in Grecia (1794, 1795) ἐν Λονδίῳ 1799 τόμ. 2 σελ. 48), ἐν Βοστίτῃ (Αἰγίῳ) ὁ Σπυρίδακις Λογοθέτης (ἐνθ' ἄνωτ. 1,116). Ὁ Λογοθέτης τῆς Λεβαδείας ἀναφέρεται τῷ 1810 καὶ ὑπὸ τοῦ Cockerell (Travels in southern Europa and the Levant 1810-1817, ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του Samuel Papys Cockerell Λονδίνον 1903 σελ. 227).

(3) Dodwell, 1,287.

(4) Καμπούρογλου, μνημεῖα, 1,114.

(5) Καμπούρογλου, αἱ κόραι τοῦ Μακρῆ ἐν Παναθηναίοις τόμ. 3 (Ὀκτώβριος 1901-Μάρτ. 1902) σελ. 124. — Φιλαδηφείως, 2,182 καὶ 323.

Ε. Π. Α. της Κ. τ. Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

στίχους εἰς τὸν Δὸν Ζουάν, ὁ ὁποῖος μάλιστα ἠγάπησεν ἐμμανῶς τὴν μίαν, τὴν Θηρεσίαν (1). Καὶ αἱ τρεῖς δὲ ἀδελφαὶ ἐχρημάτισαν μέλη τῆς ἐταιρείας τῶν φιλομούσων (2).

Ὁ Προκόπιος Μακρῆς περιῆλθε τῷ 1787 καὶ εἰς ἔριδα μὲ τὸν τότε μητροπολίτην Ἀθηνῶν Ἀθανάσιον. Κατώρθωσε δὲ ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐνδίδων εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ Μακρῆ, ὥστε ὁ φίλος του, τότε μέγας βεζύρης, Ἰσοῦφ πασᾶς νὰ διατάξῃ τὴν ἐξωσιν τοῦ Ἀθανασίου καὶ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ πρώην Ἀθηνῶν Βενεδίκτου (3).

Ἀλλὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑποπροξένου τῆς Ἀγγλίας ἐν Ἀθήναις ἐπανῆλθε καὶ πάλιν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Λογοθετῶν. Διωρίσθη δὲ τοιοῦτος τῷ 1802 ὁ Νικόλαος Χωματιανὸς Λογοθέτης. Καὶ ὅπως διαλαμβάνει τὸ σωζόμενον ἔγγραφον τοῦ διορισμοῦ του, ὁ Νικ. Λογοθέτης, ἔχων ἔδραν τὰς Ἀθήνας, ἐπεξέτεινε τὴν δικαιοδοσίαν του καὶ ἐπὶ τῆς Εὐβοίας, τῶν εἰς αὐτὴν ὑπαγομένων ἐξαρτημάτων, λιμένων καὶ νήσων, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς Αἰγίνης (4). Ἐξηκολούθησε δὲ νὰ κα-

(1) Βλ. περὶ αὐτῶν Καμπούρογλου, αἱ κόραι τοῦ Μακρῆ ἐν Παναθηναίοις 3,120 κ. ε.— Ὁ Hobhouse, 1, 291, λέγει ὅτι κατώκησεν, ἐπισκεφθεὶς τὰς Ἀθήνας τῷ 1809, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Θεοδώρας Μακρῆ (ἀδελφῆς τοῦ Προκοπίου).— Smartes Hughes, Travels in Sicily, Greece and Albania ἐν Λονδίῳ 1820 τόμ. 1 σελ. 254. Κατὰ τὸν Hughes αἱ τρεῖς ἀδελφαὶ ἐκαλοῦντο ἐν Ἀθήναις consuline, προξενέσσαι, ὅπως κοινῶς θὰ ἐλέγομεν, ὡς θυγατέρες προξένου.— Κατὰ δὲ τὸν de Forbin (Voyage dans le Levant en 1817 et 1818 ἐν Παρισίοις 1819 σελ. 36) ἓνας Ἀγγλος ἠγάπησε τὴν Μίαν (δηλ. τὴν Μαριάνναν) Μακρῆ καὶ ἔλεγεν ὅτι θὰ τὴν νυμφευθῆ. Εἶναι δὲ αὗτος ὁ Ἐνρῶ Οὐίττιγτον. (Καμπούρογλου, αἱ κόραι τοῦ Μακρῆ ἐν Παναθηναίοις 3,121). Μακρὸν λόγον περὶ τῶν ἀδελφῶν Μακρῆ κάμνει καὶ ὁ ὑποκόμης de Marcellus ἐπισκεφθεὶς τὰς Ἀθήνας τῷ 1820 (Souvenirs de l'Orient ἐν Παρισίοις 1839 τόμ. 2 σελ. 445).

(2) Καμπούρογλου, μνημεῖα, 1, 218 καὶ 219.

(3) Τὴν λεπτομέρειαν ταύτην μᾶς μεταδίδει ὁ Ὑψηλάντης (τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν 654), ὁ ὁποῖος μάλιστα προσθέτει ὅτι τὸ πρᾶγμα κατώρθωσεν ὁ δεύτερος διερχόμενος τοῦ πρέσβευς Κρούτας, λαβὼν ἀπὸ τὸν Βενέδικτον 30 πουργία διὰ τοῦ ἱατροῦ Φέστα.— Ὁ Μακρῆς, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος, ὀνομάζεται ἀλλαχοῦ Προκόπιος Μηνᾶ ἢ Μηνᾶς (Φιλαδέλφειος, 2, 149, 150, 182 καὶ ἐν τῷ ἡμερολογίῳ Δημητρίου Καλεφορνᾶ, τὸ ὅποῖον ἐδημοσίευσεν ὁ αὐτὸς Φιλαδέλφειος 2, 323). Προδήλως ὁ Μακρῆς ὀνομάζεται οὕτω ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς του Μηνᾶ. Ὄνομάζεται δὲ Ἀθηναῖος (Φιλαδέλφειος, 2, 150), μολονότι ὁ πατὴρ του ἦτο Κερκυραῖος, ὡς γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς καὶ ζῆσας ἐν Ἀθήναις.

(4) Εἰς τὰ μνημεῖα τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων τοῦ κ. Δ. Καμπούρογλου (1, 257 κ. ε.) καταχωρίζεται ὁ διορισμὸς τοῦ Νικ. Χωματιανοῦ Λογοθέτου ὡς ὑποπροξένου τῆς

τέχῃ τὸ ἀξίωμα τοῦτο ὁ Νικ. Λογοθέτης μέχρι τοῦ θανάτου του. Πότε ὅμως ἀκριβῶς ἀπέθανε δὲν γνωρίζομεν. Γνωρίζομεν μόνον ἀσφαλῶς ὅτι μέχρι τοῦ 1813 ἔζη ἀκόμη ὁ Νικ. Λογοθέτης, ὅτι δὲ κατὰ Μάϊον τοῦ 1816 ὑποπρόξενος ἦτον ἄλλος, ὁ υἱὸς του Ἀλέξανδρος(1).

Περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Νικ. Λογοθέτου Ἀλεξ. Χωματιανοῦ Λογοθέτου ὁ Laurent, ὁ ὁποῖος ἐπεσκέφθη τὰς Ἀθήνας τῷ 1818, γράφει τὰ ἑξῆς.

«Ὁ κ. Λογοθέτης εἶναι Ἕλλην. Ἡ οἰκογένειά του εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἐπισημοτάτας καὶ πλουσιωτάτας τῶν Ἀθηναίων. Οἱ πρόγονοί του ἐπὶ μακρὸν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἀντιπροσωπεύουν τὸ ἀγγλικὸν ἔθνος εἰς τὴν Ἀνατολήν. Αἱ Ἀθηναὶ προτιήτερα εἶχον ὑποπροξενεῖον, ἐξαρτώμενον ἀπὸ τὸν γενικὸν πρόξενον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Λογοθέτης, ξενίσας τὴν πριγκίπισσαν τῆς Οὐαλίας, ὅτε αὕτη περιηγεῖτο τὴν Ἑλλάδα, συνοδεύσας δὲ αὐτὴν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας μέχρι Κωνσταντινουπόλεως, προεβιάσθη διὰ τὰς ὑπηρεσίας του ταύτας εἰς πρόξενον. Ὅμιλεῖ γαλλικὰ, ἰταλικὰ καὶ ὀλίγα ἀγγλικὰ. Εἶναι δὲ ἀναμφιβόλως ἀντάξιος τοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει» (2).

Μεγάλῃς Βρεττανίας ἐν Ἀθήναις. Ὁ διορισμός, ἐκδοθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 2/14 Δεκεμβρίου 1802 φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ λόρδου Ἑλγίνου (τοῦ γνωστοῦ ἄρπαγος τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Ἀκροπόλεως) τότε πρέσβευς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῆς Ἀγγλίας καὶ τοῦ γραμματέως Στεφάνου Maltass. Τῇ 12/24 Ὀκτωβρίου 1813 ἐστάλη εἰς τὸν Νικ. Λογοθέτην ἐκ Κωνσταντινουπόλεως φερμάνιον τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, κατὰ τὸ ὁποῖον τοῦ ἐπιτρέπετο νὰ ἐκτελεῖ γρήν ὑποπροξένου ἐν Ἀθήναις. Περιείχετο δὲ ἐν ἐπιστολῇ, ἡ ὁποία φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ πρεσβευτοῦ Ροβέρτου Liston (Καμπούρογλου, μνημεῖα 1,262). Ὁ Καμπούρογλος (μνημεῖα 1,262 κ. ἐ.) δημοσιεύει καὶ τὸ φερμάνιον τοῦ 1813 (τουρκικὸν ἔτος 1228). Καὶ τὸ φερμάνιον τοῦτο ἦτο συντεταγμένον κατὰ τὸ ἤδη ἐκδεδωμένον παρὶ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς Σαμπάν τοῦ 1217 (1802), διὰ τοῦ ὁποῖου κατ' αἴτησιν τοῦ πρέσβευς τῆς Ἀγγλίας διωρίζετο μέχρι τοῦ διορισμοῦ ὑποξένου ὑποπρόξενος ὁ Νικ. Λογοθέτης Ἀθηναίων, Εὐβοίας, τῶν εἰς αὐτὴν ὑπαγομένων λιμένων καὶ νήσων, καὶ τῆς Αἰγίνης (Καμπούρογλου, μνημεῖα, 1,262 κ. ἐ.)— Τοῦ Λογοθέτου τούτου ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Καλούτσην, ὑποπρόξενον τῆς Ἀγγλίας ἐν Κυθήροις, σώζεται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς ἱστορ. καὶ ἔθνολ. ἑταιρ. ὑπ' ἀρ. 6993 ἐξ Ἀθηναίων ἀπὸ 8/20 Φεβρουαρίου 1804.

(1) Ὅτι ἦτον ἀκόμη ὑποπρόξενος ὁ Νικ. Λογοθέτης κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1810 γνωρίζομεν ἀπὸ τὰ δημοσιευόμενα ὑπὸ Καμπούρογλου (μνημεῖα 1,258). Ὅτι δὲ ἦτο καὶ τῷ 1813 μᾶς πληροφορεῖ τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν ἔγγραφον τοῦ Liston. Ἀλλὰ κατὰ Μάϊον τοῦ 1816 ἐπεσκέφθη τὰς Ἀθήνας ἡ πριγκίπισσα τῆς Οὐαλίας Καρολίνα, τότε δὲ ὑποπρόξενος ἦτον ὁ Ἀλέξανδρος Ν. Χωματιανὸς Λογοθέτης (Καμπούρογλου, μνημεῖα, 1,230).

(2) Laurent, 1,161 κ. ἐ.

Ἡ πριγκίπισσα τῆς Οὐαλίας Καρολίνα ἐπεσκέφθη τὰς Ἀθήνας κατὰ Μάιον τοῦ 1816 καὶ ἔμεινεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ δέκα πέντε ἡμέρας (1). Τὸ ἔτος δὲ τοῦτο ὁ Ἀλέξανδρος Λογοθέτης προεδιάσθη εἰς πρόξενον. Ἄμα ἤρχισεν ἡ ἐπανάστασις κατέφυγεν εἰς τὰ Κύθηρα, ὅπου καὶ ἀπέθανεν, ὅπου καὶ μέχρι σήμερον δεικνύεται εἰς τὸν ναὸν τῆς Μυρτιδιωτίσσης ὁ τάφος του, ὁ ὅποιος φέρει ἐπίγραμμα λατινικόν (2).

Εἶχε δὲ λάβει σύζυγον ὁ Ἀλέξανδρος Λογοθέτης τὴν Φραγκίσκην Ἀβραμιώτου, θυγατέρα τοῦ γνωστοῦ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἱατροῦ Διανυσίου Ἀβραμιώτου (3).

Τῷ 1820 ἐδόθη εἰς τὸν Χαρίτωνα Κτενᾶν, Ἀθηναῖον, ἡ προστασία τῶν Κάτω Χωρῶν, διορίσθη δὲ ὑπάλληλος τοῦ ἐν Ἀθήναις προξένου τῶν Κάτω Χωρῶν Δουρινίκου Ὀριγῶνι (Douirinique Origone), ἵνα διεξάγῃ τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις τοῦ προξενείου, διότι ἦτο εἰδὴμων τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην γλωσσῶν (4). Μὲ ἄλλας λέξεις ὁ Κτενᾶς ἀνέλαβε τότε νὰ διεξάγῃ τὴν διερμηνευτικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ προξενείου.

Πρόξενος δὲ τῶν Ἰονίων νήσων ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τοῦ 1805 διετέλεσεν ὁ Μιχαὴλ Παγκάλος, ἐκ τῆς γνωστῆς εἰς ἡμᾶς τῆς Κέας οἰκογενείας καταγόμενος (5).

(1) Καμπούρογλου, μνημεῖα 1, 230.

(2) Καμπούρογλου, μνημεῖα, 2, 76.— Ἐπιστολὴν συγχαρητήριον πρὸς τὸν Ἀλ. Λογοθέτην διὰ τὴν προαγωγὴν του εἰς πρόξενον τοῦ Ταλαντίου Νεοφύτου ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1817, ἀποκειμένην εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς ἱστορ. καὶ ἔθνολ. ἑταιρ. ὑπ' ἀρ. 8734 δημοσιεύομεν ἐν τέλει ὑπὸ τὸ στοιχεῖον (ι).— Περὶ αὐτοῦ βλ. καὶ Hughes, 1, 248 καὶ 307.

(3) Καμπούρογλου, μνημεῖα, 2, 76.

(4) Τὸ ἔγγραφον, γαλλιστὶ γεγραμμένον, μὲ τὸ ὅποιον ὁ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυς Gaspard de Testa διώρισε τὸν Κτενᾶν, ἀπόκειται εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς ἱστορ. καὶ ἔθνολ. ἑταιρ. ὑπ' ἀρ. 15,741, δημοσιεύομεν δὲ εἰς τὸ τέλος ὑπὸ τὸ στοιχεῖον (κ).— Ὁ Κτενᾶς ἦτο καὶ μέλος τῆς ἑταιρείας τῶν φιλομούσων (Καμπούρογλου, μνημεῖα, 1, 219).— Μνημονεύονται δὲ καὶ ἄλλα τῆς οἰκογενείας ταύτης μέλη ὡς ὁ Γιάννης Κτενᾶς καὶ ὁ Μιχάλης Κτενᾶς εἰς ἔγγραφον τῆς 8 Αὐγούστου 1786, ὁ Παναγιώτης Κτενᾶς καὶ ὁ αὐτὸς Γιάννης Κτενᾶς εἰς ἔγγραφον τῆς 28 Αὐγούστου 1786, ὁ Γιάννης Κτενᾶς τρίτην φορὰν εἰς ἔγγραφον τῆς 4 Ἀπριλίου 1819 (Καμπούρογλου, μνημεῖα 1, 255, 300, 307).

(5) Τὸ δίπλωμα τοῦ διορισμοῦ τοῦ Παγκάλου ἔχει τὸ ἀρχεῖον τῆς ἱστορ. καὶ ἔθνολ. ἑταιρ. ὑπ' ἀρ. 1594. Φέρει δὲ ἄνω ἐκτετυπωμένον τὸν Λέοντα τοῦ ἀγίου Μάρκου μὲ

Ὀλίγον πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, ἄγνωστον δὲ πότε ἀκριβῶς, πρόξενος τῆς Ρωσίας ἐν Ἀθήναις ἐχρημάτισεν ὁ Μιντσάκις, ὁ ὁποῖος ἀπίθανον δὲν εἶναι νὰ εἶναι ὁ ἴδιος πρὸς τὸν ἐν Πάτρας πρὸ τοῦ 1816 χρηματίσαντα πρόξενον ἢ καὶ πρὸς τὸν χρηματίσαντα κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἐπαναστάσεως ἀνώτερον ὑπάλληλον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ρωσικῆς πρεσβείας Μητσάκιν, περὶ τοῦ ὁποῖου θὰ μᾶς δοθῇ ἀφορμὴ νὰ ὁμιλήσωμεν κατωτέρω. Ὁ Μιντσάκις ὡς ἀρχιγραμματέα του εἶχεν ἐν Ἀθήναις τὸν Μουστοξύδην (1).

Ἐν Χαλκίδι διέτριβε τῷ 1809 Ἕλληγν ἰατρός Ἰήνιος, πρῶην ἔμπορος, προστατευόμενος τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας (2).

Ἐν Μεσαλογείῳ τῷ 1809 Ἕλληγν ἦτο ὁ ὑποπρόξενος τῆς Ἀγγλίας (3).

Ἐν Ἄρτῃ τῷ 1812 ὁ προξενικός πράκτωρ τῆς Ἀγγλίας ἦτον Ἕλληγν (4), πιθανώτατα δὲ ὁ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1813 ὡς ἄγγλος ὑποπρόξενος μνημονευόμενος Παπαδόπουλος (5).

Κατεῖχε δὲ ἡ Ἄρτα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τουρκοκρατίας καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 τὰ δευτερεῖα — τὰ πρωτεῖα εἶχον τὰ Ἰωάννινα — ἐν Ἠπείρῳ ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν. Διὰ τοῦτο δὲ ἐνωρὶς εἶχον ἐγκαταστήσει ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τόσον οἱ Βενετοὶ ὅσον καὶ οἱ Γάλλοι ἀξιόλογα ἐμπορικὰ ἰδρύματα, τὰ ὁποῖα ἐπωπτεύοντο ὑπὸ προξενικῶν πρακτόρων, βραδύτερον δὲ καὶ οἱ Ἄγγλοι, οἱ συναγωνιζόμενοι πρὸς τὸ γαλλικὸν ἐμπόριον ἐν Τουρκίᾳ (6).

τὴν ἐπιγραφὴν κύκλῳ *Septinsularis respublica*, Ἰόνιος Πολιτεία καὶ χρονολογίαν 19 Μαΐου 1805. Τὸ δίπλωμα παρέχει ὁ πρόεδρος τῆς Ἰονίου πολιτείας. Ἐδημοσιεύθη δὲ ὑπὸ τοῦ Σ. Σακελλαροπούλου ἐν δελτ. ἱστορ. καὶ ἔθνολ. ἐταιρείας τόμ. 2 (1885), σελ. 467 κ. ἑ.

(1) Rouqueville, voyage de la Grèce 2^a ἐκδ., 5, 48.

(2) Hobhouse, 1, 447.

(3) Hobhouse, 1, 206.

(4) Henry Holland, Travels in the ionian isles, Albania, Thessaly, Macedonia κτλ. ἐν Λονδίῳ 1819 τόμ. 1 σελ. 119.

(5) Turner, 1, 114.

(6) Δοκίμιον ἱστορικῆς τινος περιλήψεως τῆς ποτε ἀρχαίας καὶ ἐγκρίτου ἡπειρωτικῆς πόλεως Ἄρτης καὶ τῆς ὡσαύτως νεωτέρας πόλεως Πρεβέζης ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ἄρτης Σεραφεῖμ τοῦ Βυζαντίου ἐν Ἀθήναις 1884 σελ. 6. — Ὁ Σεραφεῖμ (ἐνθ. ἄνωτ. 11) λέγει ὅτι τὸ πρῶτον συνέστη ἐν Ἄρτῃ γαλλικὸν ὑποπροξενεῖον τῷ 1705.

Ἐν Πρεδέζῃ καθήκοντα ὑποπρόξενου τῆς Ἀγγλίας κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1809 ἐξετέλει ὁ Κομούτος (1). Μετὰ δὲ τὸ 1810 καὶ πρὸ τοῦ 1813 πρόξενος ἦτον ὁ Φορέστης (2). Ἑλλην δὲ ἦτο τῷ 1809 καὶ ὁ ὑποπρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ (3).

Μετὰ ταῦτα, ἦτοι τῷ 1813, ἄγγλος ὑποπρόξενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἦτον ὁ Βαλεντίνης (4). Ἦτο δὲ αὐτός πιθανώτατα ὁ Ἀλέξανδρος Βαλεντίνης, ὁ ἐνάρετος, φιλόπατρις καὶ ἐχέφρων Πρεβεζαῖος, ὁ ὁποῖος προεδρεύσας ἐπιτροπῆς πρεβεζαίων, πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλῃν σταλείσης (εὐθὺς μετὰ τὸ 1800), ἐπέτυχε νὰ ἀφεθῶσιν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ὑπὸ τῆς Τουρκίας διοικητικὰ προνόμια (5). Ἀλλὰ καὶ ἄλλας ὑπηρεσίας παρέσχεν εἰς τὴν πατρίδα του ὁ Βαλεντίνης οὗτος (6).

Ἐν Ἰωαννίνοις ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ Ἀλῆ πασᾶ καὶ πρὸ τοῦ 1803 ἦτον ὁ Σπυρίδων Φορέστης, ὁ κατὰ πρῶτον ὡς φαίνεται ὡς πρόξενος, ἔπειτα δὲ ὡς ἀντιπρόσωπος τιτλοφορηθεὶς (7), καὶ ὁ Γεώργιος Φορέστης, ὁ τῷ 1811 ὡς ἀντιπρόσωπος μνημονευόμενος καὶ βραδύτερον (8). Μνημονεύεται δὲ ὁ Γ. Φορέστης ὡς ἀντιπρόσω-

(1) Hobhouse, 1,5.— Ὁ Hobhouse καλεῖ *Commiuti* ἢ *Cominiuti* τὸν τότε πρόξενον. Δὲν ὑπάρχει δ' ὁμοῦ ἀμφιβολία, ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ Κομούτου, γαμβροῦ τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις (ὡς θὰ ἴδωμεν ἀμέσως) Γ. Φορέστη, γνωρίζοντος μὲν νὰ ἀναγινώσκῃ ἀγγλικά, μὴ δυναμένου ὁμοῦ νὰ τὰ ὁμιλῇ, ὡς λέγει ὁ Turner (1,170), ὁ ὁποῖος καλεῖ αὐτὸν (ἐνθ' ἄνωτ.) πρίγκιπα. Ἡ οἰκογένεια Κομούτου εἶναι εὐγενῆς παλαιὰ Ζακύνθια. Αναφέρεται δὲ τῷ 1658 ὁ εὐγενέστατος καὶ ἀξιώτατος Νικόλαος Κομούτος (*Legrand, bibl. hell.* 2,106), ὁ Ἀντώνιος Κομούτος, ὁ οὐχὶ εὐκαταφρονήτου παιδείας καὶ συγγραφεύς, καθὼς καὶ ὁ υἱὸς του Δημήτριος συγγραφεύς καὶ αὐτός (Σάθα, Νεοελλ. Φιλ. 599 καὶ 600), ὁ Δημήτριος πάλιν Κομούτος, ὁ ἐκλαμπρότατος ἐν Ζακύνθῳ (Ἰωασάφ Κορνηλίου τοῦ ἐκ Ζακύνθου, ἐγγχειρίδιον ρητορικῆς Ἐνετίησιν 1788 σελ. 97)—Νοσοκομεῖον Κομούτων ἰδρύθη τῷ 1653 ἐν Ζακύνθῳ ὡς ἄσυλον ἀπόρων γυναικῶν. Τούτου ἡ λειτουργία ἀνενεώθη διὰ τῆς διαθήκης τοῦ πρίγκιπος τῆς Ἑπτανήσου Ἀντωνίου Κομούτου.

(2) Raoul de Malherbe, *l'orient* ἐν Παρισίοις 1846 τόμ. 1 σελ. 22.

(3) Hobhouse, 1,109.

(4) Turner, 1,107.

(5) Δοκίμιον ἱστορικῆς τινος περιλήψεως ὑπὸ Σεραφεῖμ, 222.

(6) Δοκίμιον ἱστορικῆς τινος περιλήψεως ὑπὸ Σεραφεῖμ, 225.

(7) Rouqueville, *histoire de la régénération*, 2,7.— Π. Χιώτου, σειράς ἱστορικῶν ἀπομνημονευμάτων Κέρκυρα 1863 τόμ. 3 σελ. 825. Καὶ ἡ οἰκογένειά Φορέστη ἦτον ἐκ τῶν εὐγενικῶν τῆς Ζακύνθου καὶ ἐπιστήμων οἰκογενειῶν.

(8) Cockerell, 234.— βλ. καὶ Hughes, 1,178, 310 καὶ 441.— Rouqueville, *histoire de la régénération*, 2,51.

πος τῆς Ἀγγλίας καὶ τῷ 1813, μνημονεύεται δὲ τότε καὶ ὁ γραμματεὺς αὐτοῦ Δημήτριος Κράλλης, νέος καταγόμενος ἐκ Λευκάδος (1).

Διερμηνεὺς βερατλῆς τῆς Γαλλίας ἐχρημάτισεν ἀπὸ τῆς 4/15 Δεκεμβρίου 1756 ὁ ἐκ Βραδέτου τοῦ Ζαγορίου τῆς Ἠπείρου καταγόμενος Χριστόδουλος (ἢ Τόλης) Κοντοδήμος, ὁ ὁποῖος ἀνήκεν εἰς ἐπίσημον ἐμπορικὴν οἰκογένειαν, καὶ ἄλλους ἀνεδείξασαν γόνους, διακριθέντας εἰς τὸ ἐμπόριον (2).

Ἐν Πάτραις ἀναφέρεται ὡς ὑποπρόξενος τῆς Σαρδηνίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὁ Κεφαλλῆν Νικόλαος Κοντογούρης, ἐγκατεστημένος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ 1786, ἀποθανὼν δὲ τῷ 1818 (3). Ὁ αὐτὸς Νικόλαος Κοντογούρης μνημονεύεται εἰς ἔγγραφον τῆς 15 Μαΐου 1799 τοῦ ἐν Πάτραις προξένου τῆς Βενετίας καὶ ὡς καγκελλάριος αὐτοῦ (4).

Ὁ δὲ ἀνεψιὸς τοῦ Ἀνδρέας Κοντογούρης, ἔμπορος, διετέλεσε πρόξενος τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Βαυαρίας, ἐγκατασταθεὶς ἐν Πάτραις τῷ 1806, ἀνέλαβε δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ θείου του καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποπροξενείων Σαρδηνίας καὶ Ἀμερικῆς (5).

Πρόξενος δὲ τῆς Ἀγγλίας ἀναφέρεται τῷ 1794 ὁ Νικόλαος Στράνης (6). Ὡς τοιοῦτος ἀναφέρεται καὶ τῷ 1805 (7). Καὶ ὁ Στράνης δέ, ὁ μνημονευόμενος ὀλίγα ἔτη μετὰ ταῦτα τῷ 1809 (8), ὡς πρόξενος εἰς τὴν πόλιν ταύτην τῆς Ἀγγλίας εἶναι πιθανώτατα ὁ ἴδιος.

Τῆς Σουηδίας πάλιν ὑποπρόξενος ἐχρημάτισε τῷ 1812 ὁ Λουδοβίκος Στράνης (9).

(1) Turner, 1,119.

(2) Περὶ τοῦ Κοντοδήμου ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ ἀγνώστου εἰδήσεις τινὲς ἐν τῇ Δωδώνῃ, εἰκονογραφημένῳ ἡπειρωτικῷ ἡμερολογίῳ (ἔτος δεύτερον ἐν Ἀθήναις 1899 σελ. 135 κ. ἐ.) ὑπὸ τὸν τίτλον «οἱ βερατλῆδες ἢ οἱ ἐπίτιμοι διερμηνεῖς». Ἐνταῦθα δὲ σελ. 138 κ. ἐ.) δημοσιεύεται εἰς ἑλληνικὴν μετάφρασιν καὶ τὸ δίπλωμα, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκε διὰ τὸν Κοντοδήμον ὁ τότε πρέσβυς τῆς Γαλλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει de Vergennes.

(3) Στ. Ν. Θωμοπούλου, ἱστορία τῆς πόλεως Πατρῶν ἐν Ἀθήναις 1888 σελ. 413.

(4) Θωμοπούλου, ἡ ἱερά μονὴ Ὀμπλοῦ ἐν Πάτραις 1903 σελ. 29.

(5) Θωμοπούλου, ἱστορία τῆς πόλεως Πατρῶν 413.

(6) Scrofani, 2,218.

(7) Dodwell, 1,112,113.

(8) Hobhouse, 1,219.

(9) Hughes, 1, 176 κ.ἐ.— Θωμοπούλου, ἱστορία τῆς πόλεως Πατρῶν 413.